

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)

Křižovatka silnic Brno-Mikulov a Pasohlávky-Ivaň. Liniový zahloubený útvar. Nedatováno. Záchranný výzkum.

V blízkosti křižovatky silnice Brno - Mikulov a Pasohlávky - Ivaň byl prozkoumán žlabovitý útvar bez nálezů, které by dovolovaly bližší interpretaci a datování.

Miroslav Bálek - Ondřej Šedo, ÚAPP Brno

Resumé:

Pasohlávky (Bez. Břeclav). An der Kreuzung den Landstrassen Brno-Mikulov und Pasohlávky-Ivaň. Linie eingetieftes Objektes. Undatiert. Rettungsgrabung.

SLAVKOV (okr. Vyškov)

Areál Cutisinu, a.s. Neolit, eneolit, bronz, halštat, latén, římský, raný středověk (LiK, KZP, SMK, KSPP, HK, LK, 2. - 3. stol., 9., 11.-13. stol.): sídliště. PTÚ, novověk: Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum ve Slavkově byl vyvolán výstavbou nového areálu a.s. Cutisin. Stávající provozy firmy se nacházejí na V okraji města, na nízké terase (asi 210 m n.m.) obtékané z J říčkou Litavou. Nově budovaný areál o rozloze cca 10 ha navazuje z V strany, ze Z je vymezen opuštěnou jámou hliníku. V těchto místech terasa lalokovitě vybíhá k říčnímu toku a je oproti okolnímu terénu mírně vyvýšená. Podložní vrstvy tvořené jílem jsou překryty výraznou návějí sprašových hlín, na nichž se vytvořila patrně černozemní vrstva, podstatě přetvořená dlouhodobým pravěkým osídlením v kulturní vrstvu místy mocnou více než 1 m. Ideální dispozice lokality, navíc od S zaštitěná výrazným návrším Urban (361 m), byla příčinou několikanásobného osídlení. Dokládá to dřívější nález dvou kostrových hrobů šňůrové kultury v původním areálu Cutisinu (výzkum provedla D. Šaurová), nálezy hrobů se zvoncovitými poháry v hliníku (výzkum A. Medunové-Benešové) a především výsledky záchranného výzkumu, o nichž pojednává předložený příspěvek.

Stavební akce nebyla řádně připomínkována a až v plném běhu stavebních prací byl nahlášen nález lidských kostí (8.4.). Následný záchranný výzkum se již jen mohl přizpůsobovat průběhu velmi intenzivních zemních úprav a stavebních činností. Zpočátku byl většinou omezen jen na výzkum a dokumentaci porušených objektů ve výkopech kanalizací, inženýrských sítí a v základových patkách výrobních hal, posléze se podařilo prosadit plošný výzkum v místech nejvíce ohrožených stavební činností. V J části staveniště byla prozkoumána takto plocha I o rozměrech 95 x 12 m, v S části pak plocha II o rozměrech 150 x 8 - 16 m.

Celkem bylo při tomto záchranném výzkumu prozkoumáno či alespoň ověřováno 207 objektů a 2 hroby. Nejstarší osídlení terasy představují 2 objekty s lineární kulturou mladší doby kamenné, 5 sídlištních objektů s keramikou zvoncovitých pohárů souvisí s hroby v blízkém hliníku. Dva kostrové hroby patří protoúnětické kultuře. Intenzivní osídlení přetrvávalo patrně po většinu doby bronzové - vedle několika objektů věteřovské kultury (jeden s pohřbem dítěte) a přibližně desítky s nálezy středodunajské mohylové kultury, patří většina z více než půl stovky objektů z doby bronzové do starší velatické fáze středodunajských popelnicových polí. Tyto objekty byly situovány většinou v S části staveniště. Za zmínku stojí fragmenty z keramické pícky či krbu s dutou podstavou a s bohatou plastickou výzdobou, pocházející ze zásobní jámy ze závěru mohylového či z počátku popelnicového úseku vývoje. Horákovské osídlení ze starší doby železné patřilo k intenzivnějším. Jeho doklady jsme nacházeli na celé ploše staveniště a náleží mu více než 50

prozkoumaných chat a objektů. Doklady laténského osídlení jsme zachytili v 15 objektech, za zmínku stojí kolkovaná keramika ze staršího úseku vývoje a dva mlýnské kameny, bohužel bez náleзовých okolností. Stopy osídlení v době římské potvrzují dvě chaty, jedna patrně z druhé poloviny 2. stol., druhá je evidentně mladší. Doba hradištní je zastoupena 2 objekty ze střední doby hradištní, mladohradištní úsek vývoje reprezentuje 12 většinou zásobních jam. V poslední fázi výzkumu se při výkopu vodovodní přípojky ze stávajícího areálu zjistil větší počet hrobů situovaných většinou V - Z a v dřevěných rakvích, které patrně souvisí s novokřtěneckým dvorem, který se doposud nepodařilo lokalizovat.

Pavla Enderová, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavkov (Bez. Vyškov). Betriebsareal Cutisin. Neolithikum, Äeneolithikum, Bronzezeit, Eisenzeit, Römische Kaiserzeit, Mittelalter, Neuzeit Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Brno-venkov)

Záchranný výzkum na trase plynovodu Brno-Vyškov.

V měsících dubnu 1993 až dubnu 1994 provedl ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum při obnově trasy plynovodu Brno - Vyškov na Moravě. Výzkum probíhal zároveň s postupem stavebních prací. Nejprve byl vždy proveden průzkum stavebního pásu těsně po skryvce ornice. Ta však většinou nebyla z archeologického hlediska provedena důsledně a až na ojedinělé případy nebyly narušené situace zřetelné. Proto byly archeologické objekty z větší části dokumentovány až v profilech po prorýhování. K jejich většímu poškození však nedocházelo, protože v nejvíce exponovaných polohách byl výkop prováděn přímo v rýze pro původní potrubí, které bylo vzápětí demontováno. Během výzkumu bylo prozkoumáno nebo ovzorkováno, zdokumentováno a zaměřeno více než 70 většinou sídlištních objektů v 15 polohách.

1. Podolí I - trať Nad paloukem - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 80 (mm od Z s.č.) : 354 (mm od J s.č.). V této trati bylo zdokumentováno celkem 10 objektů, náležejících převážně kulturám s lineární keramikou a únětické. K nejzajímavějším nálezům z této polohy náleží hrob únětické kultury s kamenným obložením a milodary, uložený v sídlištní zásobnicové jámě a dále sídelní objekt z doby stěhování národů, který obsahoval kromě početného souboru keramiky a zvířecích kostí také kostěný hřeben.

2. Podolí II - trať Kandie 2 - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 69 : 356. Zde byly narušeny dva objekty, z nichž se vzorkováním nepodařilo získat žádný datovací materiál.

3. Podolí III - trať Kandie 1 - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 60 : 354. V této poloze byl ovzorkován jeden sídlištní objekt, náležející velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí.

4. Podolí IV - trať Vysoudilky - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 94 : 359. Zde bylo rýhou pro plynovod porušeno celkem 5 objektů, z nichž 2 byly bez nálezů a 3 lze datovat do slovanského mladohradištního období.

5. Velatice - trať Vinohrádky - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 126 : 368. V této poloze bylo zdokumentováno celkem 5 objektů, z nichž dva